

## МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ ТЕКСТІВ НАУКОВИХ СТАТЕЙ З ПИТАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, СПОРТУ І ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ: ТИПОВІ ПОМИЛКИ І ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ

*У статті здійснено аналіз типових помилок, яких припускаються здобувачі наукових ступенів під час підготовки текстів статей з питань фізичного виховання, спорту і здоров'я людини. Авторами прорецензовано понад 3000 статей, поданих до друку у фахове наукове видання «Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка» (Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт) за останні п'ять років. Виявлено декілька груп помилок, типових для наукових праць такого роду. Перша група – помилки, пов'язані зі зміною законодавчих актів в умовах інтеграції України до європейського освітнього простору. Друга група – це помилки у словах, які є калькою з російської мови, або ті, які з'явилися у результаті неточності перекладу з інших мов. Третя група – неологізми – новоутворені, відносно молоді у вживанні терміни, які проходять своє становлення в українській науковій мові і мають бути приведеними до граматичних норм. Також авторами розглядається питання дотримання академічної доброчесності під час підготовки наукових статей і подано рекомендації для підвищення оригінальності наукових текстів.*

**Ключові слова:** наукові статті, термінологія, термінологічні помилки, академічна доброчесність, текстові запозичення, фізичне виховання, спорт, здоров'я людини.

**Постановка проблеми.** Наука та освіта є невід'ємними одна від одної категоріями, які, з одного боку, є взаємообумовленими, а з іншого – взаємно підпорядкованими. Це відбивається у першу чергу на змісті освіти, який повинен будуватись на основі найновіших наукових даних. Водночас рівень освіти здобувачів наукових ступенів і науковців, які мають ці ступені і провадять наукову діяльність, є визначним чинником для розвитку науки.

Так, до основних завдань закладу вищої освіти згідно ст. 26 закону України «Про вищу освіту» відноситься «...провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації і використання отриманих результатів в освітньому процесі» [4].

Публічним відображенням результатів наукової діяльності закладів освіти різних рівнів є, безсумнівно, наукові публікації їх представників, зокрема, наукові статті. Розмаїття видань, в яких публікуються наукові статті, надає їх авторам можливість презентувати себе як дослідника. Рецензовані наукові видання дуже ретельно підходять до аналізу й оцінки змісту і структури статей перед тим, як рекомендувати їх до друку [1, с. 512].

Втім, останніми роками відмічається зростання кількості наукових праць сумнівної якості, як за змістом, так і за рівнем викладу і подання матеріалу. Поява електронних систем для виявлення текстових запозичень констатувала невтішні факти плагіату (представлення результатів досліджень, отриманих іншими авторами, як своїх власних) і самоплагіату (опублікування одних і тих самих даних, текстів, статей у різних виданнях).

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Правила оформлення і подання наукових статей до розгляду на рецензування визначаються кожним виданням згідно його специфіки. Однак, існують вимоги, які є спільними і для вітчизняних, і для іноземних наукових журналів. До них належать: актуальність, важливість і своєчасність питань, які розглядаються; структурування матеріалу за розділами відповідно до вимог цільового видання; дотримання правил цитування; стилістика наукового викладу матеріалу, обґрунтованість вибору методів дослідження і засобів візуального представлення отриманих даних; достовірність результатів і повнота висновків [9; 1]. Так, під час оформлення наукових публікацій для фахових видань ДАК України ставить відповідні вимоги, а саме: «Стаття повинна бути оформлена згідно вимог до фахових видань (постанова президії ВАК України від 15.01.2003 р. №7-05/1) і містити такі необхідні елементи: постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій; формулювання мети роботи (постановка завдань); виклад основного матеріалу дослідження; висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямі; література». Структура статті для інших (нефахових) видань дещо відрізняється.

Подібні правила розповсюджуються і на особливості підготовки наукових атестаційних робіт. Наприклад, М. О. Носком, І. А. Бріжатою, С. В. Гаркушею сформульовані вимоги до написання наукових робіт для студентів спеціальності «Фізичне виховання» [9]. З огляду на вище викладене, автори вважають за потрібне не зупинятись вкотре на уже висвітлених питаннях, а зосередити свою увагу на тих специфічних помилках, які постійно зустрічаються у наукових працях і вимагають нагальної корекції.

Варто наголосити, що описаний у даній роботі контент стосується тільки наукових статей з питань фізичного виховання, спорту і здоров'я людини у межах педагогічних досліджень. Ми цінуємо конфіденційність й авторські права наших дописувачів і дотримуватимемося вимог професійної етики під час здійснення аналізу.

**Мета дослідження:** виявити типові помилки, які виникають у текстах наукових статей з питань фізичного виховання, спорту і здоров'я людини, з'ясувати їх причини і запропонувати оптимальні шляхи їх усунення.

#### **Завдання роботи**

1. Проаналізувати тексти наукових статей з питань фізичного виховання, спорту і здоров'я людини з точки зору наявності типових термінологічних, змістових і стилістичних помилок, а також дотримання правил цитування.

2. Визначити причини виникнення типових помилок у змісті наукових текстів з питань фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.

3. Надати рекомендації для молодих науковців щодо уникнення помилок під час підготовки друкованих праць і підвищення оригінальності наукових текстів.

**Виклад основного матеріалу.** Багаторічний досвід авторів з рецензування наукових статей, які подавались до опублікування у фаховому науковому збірнику «Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка» (Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт), продемонстрував, що:

– у 25 % статей зустрічаються застарілі терміни, які повинні бути зміненими у зв'язку з оновленням законодавчої бази або з прийняттям відповідних угод, конвенцій, хартій, рішень фахових конгресів тощо;

– близько 10 % статей мають помилки у термінах з базових дисциплін: педагогіки, теорії і методики фізичного виховання, анатомії, фізіології, хімії;

– у понад 40 % статей зустрічаються помилки у термінах, які є довільним перекладом з російської або інших мов і для української мови є граматично неправильними;

– у середньому 12-15 % статей мають понад 50 % текстових запозичень без дотримання правил цитування.

Загалом за останні п'ять років було прорецензовано понад 3000 наукових статей. Усвідомлюючи багатовекторну міждисциплінарність окресленої проблематики, автори вирішили представити широкому загалу лише типові помилки, які зустрічаються у статтях з таких напрямів досліджень, як фізичне виховання, спорт, здоров'я людини і здоров'язбереження.

#### *Використання застарілої термінології*

На це питання потрібно звернути особливу увагу не тільки молодих науковців, але і досвідчених вчених, які уже виробили свій власний стиль написання статей й іноді не звертають належної уваги на оновлення термінів.

Введення у дію Закону України «Про освіту» [7] призвело до відповідних змін у законах «Про дошкільну освіту» [5], «Про загальну середню освіту» [6] і «Про вищу освіту» [4]. У текстах вказаних документів слова «навчальний заклад» замінені на «заклад освіти». З огляду на це відбулись зміни й у похідних термінах та їх скороченнях: «дошкільний навчальний заклад» (скорочено ДНЗ) – на «заклад дошкільної освіти» (ЗДО), «загальноосвітній навчальний заклад» (ЗНЗ) – на «заклад загальної середньої освіти» (ЗЗСО), «вищий навчальний заклад» (ВНЗ) – на «заклад вищої освіти» (ЗВО) [4; 5; 6; 7].

Так само і термін «навчально-виховний процес» в усіх відмінках і числах замінено відповідно словами «освітній процес» [7; 6].

Варто наголосити, що розповсюджений термін «вуз» вважається не тільки застарілим, але й граматично некоректним з точки зору української мови, тому його не бажано застосовувати. Терміни «виш», «вузівська освіта» взагалі належать до розмовних, тому використання їх у наукових текстах небажане.

Серед застарілих термінів також зустрічаються хімічні назви, наприклад, «оксид сірки/азоту/вуглецю» (правильно – сульфур оксид / нітроген оксид / карбон оксид – із зазначенням валентності, наприклад, сульфур (IV) оксид); «азотна/сірчана/соляна кислота» (правильно – нітратна/сульфатна/хлоридна кислота) тощо. Втім нова українська номенклатура хімічних речовин, яку було затверджено у 1997 році, використовується усталено в усіх суміжних галузях.

Терміни з анатомії і фізіології також варто зв'язати із загальноприйнятою оновленою Міжнародною українською анатомічною номенклатурою [8], наприклад, «епістрофей» (сучасна назва –

осьовий хребець), «синоатріальний вузол» (сучасна назва – синусно-передсердний вузол) та «атріоventрикулярний вузол» (сучасна назва – передсердно-шлуночковий вузол) тощо [2; 8].

*Помилки у термінах з базових дисциплін*

Зустрічаються дві групи подібних помилок. Перша група пов'язана з недостатньою теоретичною і методичною підготовкою здебільшого молодих науковців, а також недостатнім світоглядним розумінням деяких термінів. У таблиці 1 представлені помилкові терміни та їх правильні еквіваленти.

Таблиця 1

**Розповсюджені помилки з базових дисциплін у текстах наукових статей з питань фізичного виховання, спорту і здоров'я людини**

| Помилкові терміни / словосполучення            | Правильні терміни / словосполучення              | Пояснення   |
|--|--|---|
| виховання координаційних якостей (здібностей)  | розвиток   | Виховувати можна дитину, учня, собаку, – тобто живу істоту. Здібності і якості можна розвивати у процесі виховання, а навички – формувати і розвивати в освітньому або тренувальному процесі.   |
| виховання рухових навичок                      | формування, розвиток                             |   |
| вживання шкідливих звичок студентами           | наявність шкідливих звичок у студентів           | Звички можна мати, формувати або набувати. Вживають їжу, наркотики тощо   |
| почуття голоду                                 | відчуття   | Почуття – це психічне, емоційне відображення внутрішнього стану людини, її відношення до подій, людей тощо (наприклад, кохання). Усе, що сприймається органами чуття і формується як відображення впливу навколишнього світу, – це відчуття (тепло, біль, зорові чи слухові). |
| грудна клітина                                 | грудна клітка                                    | Клітина – це найменша структурно-функціональна одиниця живих організмів, зокрема, їх тканин. Грудна клітка – анатомічне утворення, яке складається з ребер, груднини і хребців грудного відділу хребта.   |
| клітка організму                               | клітина організму                                |   |
| шкільна дисципліна                             | шкільний предмет                                 | У школі викладаються шкільні предмети (як адаптовані до вікових особливостей учнів складові змісту освіти), а в університетах – дисципліни, які є основами наукової і практичної підготовки студентів.  |
| навчальні предмети, які викладаються студентам | навчальні дисципліни, які викладаються студентам |   |
| напрямок наукових досліджень                   | напрямок наукових досліджень                     | Можна пересуватись у просторі у певному напрямі (на схід, до лісу тощо). Напрямок дослідження визначається соціальним запитом й активністю наукового пошуку [10]  |
| змістовний модуль                              | змістовий модуль                                 | Слово «змістовний» використовується у значенні повний, обґрунтований. «Змістовий» завжди відображає частину змісту, наприклад, змістовий модуль навчальної дисципліни   |
| чисельні наукові дані                          | численні наукові дані                            | Термін «чисельний» завжди пов'язаний з числами, наприклад, чисельні методи у математиці, чисельні коефіцієнти у формулі. «Численні дані» – це велика кількість даних, які важко порахувати.   |
| наступні завдання                              | такі завдання                                    | Термін «наступний» використовується для позначення порядку слідування (наступний рік). Визначаючи завдання, висновки, підсумовуючи щось слід сказати «такий», «такі».   |
| гіподинамія приводить до розвитку захворювань  | гіподинамія призводить до розвитку захворювань   | «Привести» – означає примусити або запросити когось прийти кудись разом. У значенні спричинення якихось наслідків (частіше негативних) використовують термін «призвести».   |

Друга група пов'язана з недостатнім володінням державною мовою. Наприклад, слова «являється» і «є». Як свідчать фахівці [10], «слово «являтися» в сучасній літературній мові означає лише «ввижатися у сні, під час марення». Правомірним у функції зв'язки в таких конструкціях є слово «бути» [10]:

«Цікавими, на нашу думку, тут є (а не являються!) роботи академіка...»; «Наслідком професійного вигорання є вкрай низька ефективність і продуктивність учительської діяльності» тощо.

До речі, іноземні автори В. J. Hoogenboom, R. C. Manske переконливо зазначають, що «такі проблеми, як неправильне використання граматики, часових конструкцій та орфографії, часто є причиною відмови авторів у процесі рецензування, незважаючи на зміст дослідження» [1, с. 513].

*Дослівний переклад термінів з російської або інших мов*

Варто погодитись, що українсько-російська білінгвальність і помилки, спричинені нею, властиві сучасній науковій термінології. Незважаючи на те, що «мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова» [7, стаття 7; 4, стаття 48], переважна більшість класичних фахових підручників із наукових напрямів, окреслених у нашому дослідженні, видані у 60-х–80-х роках минулого століття російською мовою. Якісних нових підручників українською мовою в університетах недостатньо, або ж вони є вузькоспеціалізованими. До того ж, євроінтеграція в освіті залучає до вжитку значну кількість термінів іншомовного походження, які під час перекладу іноді суттєво трансформуються і навіть змінюють своє значення. Водночас розвиток деяких понять, інтенсивність використання яких зумовлена соціальним запитом і суспільними трансформаційними процесами, також відбувається поступово, і становлення термінологічних назв іноді йде врозрід з правилами словоутворення і граматики. Інтернет-контент, до якого усе частіше звертаються студенти і науковці, є недостатньо якісним і тільки сприяє поширенню помилок.

З огляду на це виникає необхідність усунення або узгодження термінологічних запозичень, які можуть викликати неоднозначність трактувань, а також приведення фахової термінології до вимог сучасного українського правопису.

Не вдаючись до правил граматики і лексичної класифікації, наведемо приклади помилкових і правильних форм термінів, які найчастіше зустрічались під час аналізу наукових текстів (таблиця 2).

Таблиця 2

**Типові помилки у наукових статтях, які виникають внаслідок перекладу з російської та інших мов на українську**

| <b>Неправильно</b>   | <b>Правильно</b>   |
|--|--|
| контролюючий (зріз, дослід)  | контрольний  |
| констатуючий (експеримент)   | констатувальний  |
| формуючий (експеримент)  | формувальний   |
| фактор   | чинник   |
| не дивлячись на  | незважаючи на  |
| прийшли до висновків   | дійшли висновку  |
| на протязі (року, тривалого часу)  | протягом   |
| значимість, значимий   | значущість, значущий   |
| роботоздатність  | працевдатність   |
| при проведенні дослідіу  | під час проведення дослідіу  |
| хребетний стовп  | хребтовий стовп  |
| навик (мн. род. навиків)   | навичка (мн. род. навичок)   |
| здоров'яформуючі   | здоров'яформувальні  |
| здоров'ятворчий (світогляд), здоров'ятворча (компетентність, діяльність) | здоров'ятвірний<br>здоров'ятвірна                                      |
| здоров'язберерігальні (здоров'язберігаючі) технології                    | здоров'язбережувальні  |
| здоров'язбережне (освітнє середовище)                                    | здоров'язбережувальне  |
| включати   | містити у своєму складі, складатися з..., вносити (до комплексу вправ) |
| у більшій мірі   | більшою мірою  |
| у повній мірі  | повною мірою   |
| оточуюче середовище  | навколишнє середовище  |

Окремою групою типових помилок є «використання за аналогією до російської в українській мові активної форми дієприкметників (на -чий)» [10]. Фахівці радять такі слова і словосполучення замінювати конструкціями «іменник» + «прийменник» + «дієслово» [10], наприклад:

- підростаюче покоління – покоління, що підрастає;
- взаємодоповнюючі – ті (такі), що взаємно доповнюють один одного;
- зростаюча популярність – популярність, що зростає;
- працюючий вчитель – вчитель, який працює тощо.

*Текстові запозичення без дотримання правил цитування*

У законі України «Про освіту» наголошується, що «заклади вищої освіти та наукові установи здійснюють заходи із запобігання академічному плагіату – оприлюдненню (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворенню опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства» [7, стаття 69]. Також заклади освіти повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах» (Лист МОН №1/11-8681 від 15.08.2018 року).

Перевірка наукових статей на наявність текстових запозичень за допомогою сучасних електронних систем дозволяє виявити факти академічної недоброчесності. Уникнути перевірки статті на наявність плагіату і самоплагіату сьогодні не може жоден автор, який подає статтю на рецензування. Особливо це стосується фахових і наукометричних видань, вимоги до якості публікацій у яких посилюються з року в рік. Намагання штучно збільшити відсоток оригінальності за рахунок заміни символів або перекладу чужої статті на іншу мову на сьогоднішній день також відстежується і виявляється. Тому особливо важливими навичками, якими повинні оволодіти молоді науковці, є навички правильного цитування.

Узагальнюючи вимоги до цитування літературних джерел, які використовуються під час аналізу останніх досліджень і публікацій, варто підкреслити такі із них:

1. Обираючи літературу для огляду, у першу чергу слід звертати увагу на якість контенту, який відбирається для цитування. У порядку зменшення якості і науковості можна перерахувати: а) найбільш цитовані видання, індексовані у провідних наукометричних виданнях; б) фахові періодичні видання / наукові монографії; в) підручники / навчальні посібники; г) матеріали конференцій; д) інші друковані та електронні видання. З обережністю слід використовувати матеріали з електронних баз рефератів, блогів, оскільки у більшості своїй вони вже містять текстові запозичення, і, як правило, без дотримання авторського права [3]. У будь-якому разі усі джерела можна самостійно перевіряти на наявність запозичень в online-режимі.

2. Передаючи зміст висловлених авторами наукових положень, варто здійснювати узагальнення і передавати думки своїми словами, зберігаючи посилання на літературне джерело. Таким чином можна суттєво підвищити оригінальність власного тексту. Якщо ж уникнути дослівного цитування немає можливості, варто брати цитату в лапки і вказувати не тільки номер джерела, але і його сторінку [1; 9].

3. У разі лонгitudних або порівняльних досліджень, коли вивчаються аналогічні явища зі зміною умов або об'єкта дослідження, авторам усе ж таки бажано відійти від дослівних повторень власних текстів і використовувати різноманітні способи представлення даних – у вигляді тексту, таблиць, графіків або діаграм, узагальнюючих схем тощо.

**Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямі.** Підготовка якісної публікації у науковому виданні є копітким і доволі складним завданням. Процес написання статті є корисним інструментом для розвитку наукового мислення, навичок узагальнення й інтерпретації даних. Визнання науковця як фахівця високого класу, прийняття його доробку й оприлюднення на широкий загал цілком залежить від уміння структурувати матеріал, візуалізувати дані, чітко, грамотно і змістовно викласти свої ідеї.

Зростає роль наукового керівника (консультанта) щодо спрямування уваги студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів на оновлення термінології, яка стосується освітніх тенденцій, згідно законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», а також найновіших досягнень з різних галузей знань.

У процесі аналізу наукових статей з питань фізичного виховання, спорту і здоров'я людини виявлено декілька груп помилок, типових для наукових праць такого роду. Перша група – помилки, пов'язані зі зміною законодавчих актів в умовах інтеграції України до європейського освітнього простору. Друга група – це помилки у словах, які є калькою з російської мови, або ті, які з'явилися у результаті неточності перекладу з інших мов. Третя група – неологізми – новоутворені, відносно молоді у вживанні терміни, які проходять своє становлення в українській науковій мові і мають бути приведеними до граматичних норм.

Особливу увагу молодих науковців слід звертати на дотримання правил цитування літературних джерел й узагальнення думок їх авторів.

Дотримання запропонованих рекомендацій під час підготовки наукових праць допоможе суттєво зменшити кількість помилок і досягти успішного рецензування і прийняття статей до друку.

**Використані джерела**

1. Hoogenboom B.J., Manske R. C. HOW TO WRITE A SCIENTIFIC ARTICLE. *International Journal of Sports Physical Therapy*. 2012;7(5):512-517.

2. Жара Г. І. Проблеми використання української анатомічної термінології в спортивних дисциплінах / Г. І. Жара // Термінологічний вісник : Збірник наукових праць / Відп. ред. В. Л. Іващенко. – К. : Інститут української мови НАНУ, 2013. – Вип. 2(2). – 207 с. – 171 – 175.
3. Закон України «Про авторське право і суміжні права» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994. – № 13. – ст. 64. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
4. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 37-38. – С. 2004. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Закон України «Про дошкільну освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2001. – № 49. – ст. 259. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
6. Закон України «Про загальну середню освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1999. – № 28. – ст. 230. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
7. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2017. – № 38-39. – ст. 380. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>
8. Міжнародна анатомічна номенклатура. *Nomina anatomica* / Уклад. К. А. Дюбенко. – К. : ВТФ «Перун», 1997. – 304 с.
9. Носко М. О. Основи наукових досліджень у підготовці фахівця з фізичного виховання : Навчальний посібник для студентів спеціальності «Фізичне виховання» // М. О. Носко, І. А. Брижата, С. В. Гаркуша. – К. : «МП Леся», 2012. – 236 с.
10. Популярні помилки в укр. мові [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://politiko.ua/groups/talk\\_topic?id=59](http://politiko.ua/groups/talk_topic?id=59).

Nosko M., Garkusha S., Zhara H.

#### METHODOLOGICAL BASIS OF SCIENTIFIC ARTICLES TEXTS PREPARATION ON PHYSICAL EDUCATION, SPORT AND HEALTH: TYPICAL MISTAKES AND WAYS TO ELIMINATE THEM

*The article analyses typical mistakes, which are assumed by applicants of scientific degrees during the preparation of texts of articles on physical education, sports and human health. The authors have reviewed more than 3000 articles submitted for publication in the specialized scientific publication "Bulletin of Chernigov National Pedagogical University named after T.G. Shevchenko" (Series: Pedagogical Sciences, Physical Education and Sports) for the last five years. Several groups of errors have been found that are typical of such scientific works. The first group - mistakes related to the change of legislative acts in the conditions of Ukraine's integration into the European educational space. The second group are the articles that have errors in terms of the basic disciplines: pedagogy, theories and methods of physical education, anatomy, physiology, chemistry. The third group are mistakes in words that are cached from the Russian language, or those that arose as a result of the inaccuracy of translation from other languages. The fourth group are neologisms - newly created, relatively young terms, that are used in the Ukrainian scientific language and must be brought to the grammatical norms.*

*Also, the authors consider the question of adherence to academic righteousness during the preparation of scientific articles and recommendations are made to increase the originality of scientific texts.*

*Preparing a high-quality publication and Journal submission is a painstaking and rather difficult task. The process of writing a paper is a useful tool for the development of scientific thinking, the skills of generalization and interpretation of data. The recognition of a scientist as a specialist of a high class, the adoption of his work and disclosure to the general public entirely depends on the ability to structure the material, visualize the data, and clearly, competently and meaningfully present their ideas.*

*Compliance with the suggested recommendations during the preparation of scientific papers will significantly reduce the number of errors and achieve successful review and acceptance of articles for printing.*

**Key words:** *scientific articles, terminology, terminological errors, academic integrity, text borrowing, physical education, sport, human health.*

Стаття надійшла до редакції 01.09.2018 р.